

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 26. janvārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 229/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 373. panta pirmo daļu, ciktāl tā neparedz procesuāli pilnvarotas amatpersonas pienākumu lēmumā par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu ietvert šā lēmuma motīvus, (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: „Ja procesuāli pilnvarota amatpersona konstatē, ka nav pamata kriminālprocesa uzsākšanai, tā pieņem lēmumu, ko var uzrakstīt arī rezolūcijas veidā, un par to paziņo personai, kura iesniedza ziņas par iespējamu noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, izņemot ārstniecības personas vai iestādes. Ja pieņemts motivēts rakstveida lēmums, personai nosūta lēmuma kopiju.”

3. Pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš vērsies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgu pieteikumu, lūdzot vērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam (pieteikums Nr. 205/2025). Satversmes tiesas

2. kolēģija 2025. gada 5. decembrī pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu, jo pieteikums neatbilda Satversmes likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām. Proti, Pieteikuma iesniedzējs nebija pamatojis, ka no Satversmes 92. panta pirmā teikuma izrietētu likumdevēja pienākums paredzēt, ka procesuāli pilnvarotajai amatpersonai, pieņemot lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, ikvienā gadījumā būtu jānorāda pamatojums. Tāpat Pieteikumā nebija pamatojuma, kādēļ likumdevējs būtu pārkāpis savu rīcības brīvību attiecībā uz kārtības noteikšanu tam, kāda veida un satura lēmumu procesuāli pilnvarotajai amatpersonai ir tiesības pieņemt, nesaskatot pamatu kriminālprocesa uzsākšanai.

Tādējādi kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāpārbauda, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Kolēģija secina, ka izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nav mainījies. Pieteikuma iesniedzējs no kompetentās institūcijas ir saņēmis informāciju par to, vai kriminālprocess ir uzsākams. Pieteikums ir papildināts ar vispārīgām tiesību doktrīnas atziņām par Satversmē nostiprinātiem principiem un tiesībām saņemt atbildi pēc būtības un Pieteikuma iesniedzēja viedokli par tiem. Vienlaikus pieteikumā joprojām nav ietverta juridiskā argumentācija, kas pamatotu apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis to, kādas ir viņa ar likumu aizsargātās intereses konkrētajā tiesiskajā situācijā un kāpēc viņš būtu uzskatāms par personu, kurai būtu tiesības iegūt motivētu informāciju par pārbaudes rezultātu, ja viņš nav persona, kam ir tiesības pārsūdzēt lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Pieteikumā arī nav argumentēts, kāpēc jebkurai personai būtu jāpiešķir tiesības pārsūdzēt jebkuru atteikumu ierosināt kriminālprocesu. Pieteikuma papildināšana ar subjektīviem apgalvojumiem par to, ka no Satversmes 92. panta pirmā teikuma izriet likumdevēja konkrēts pienākums un ka likumdevējs ir pārkāpis savu rīcības brīvību, nav uzskatāma par pieteikuma juridiskā pamatojuma izmaiņām pēc būtības.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 229/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina